

Manifestul (Programul) Partidului Social Democrat

MOLDOVA SOCIALĂ

După ani de zile de la declararea independenței, Republica Moldova rămâne în continuare o țară cu prea mulți săraci, cu pensionari care se zbat să supraviețuiască după ani de muncă cinstită, cu tineri care nu-și văd viitorul în țara lor. Moldova este un stat încremenit în timp, departe de valorile civilizației europene, cu multă corupție, cu funcționari care umilesc cetățeanul simplu. Moldova este un stat ce suferă din cauza inconsecvenței și incompetenței guvernării, care nu are un plan realist și viabil de depășire a stării de criză, nu are un plan de dezvoltare a statului în interesul cetățeanului. Realitățile Moldovei de astăzi sunt: o țară care nu-și controlează propriile hotare, o societate dezbinată și polarizată, o economie subdezvoltată a importului și consumului, fără locuri de muncă bine plătite, cu o jumătate de populație aptă de muncă plecată peste hotare, cu familii distruse și copii abandonati, cu o politică externă agresivă și incompetentă. Realități care conduc Moldova în direcția opusă formării unui stat modern, integrării în lumea civilizată și spațiul european.

Pentru depășirea acestei situații de criză este necesar ca la guvernare să vină o forță politică responsabilă, competentă și patriotică, capabilă să propună soluții reale pentru problemele stringente ale societății. O forță politică care să reprezinte idealurile și interesele cetățenilor, să redea acestora încrederea într-un viitor demn într-o țară democratică și prosperă.

Partidul Social Democrat vine cu un program care va reuni cetățenii țării în jurul ideii naționale – de edificare a MOLDOVEI SOCIALE - stat bazat pe valorile social-democrației moderne – libertate, egalitate, solidaritate, dreptate.

MOLDOVĂ SOCIALĂ este o Moldovă în care solidaritatea funcționează pentru a da șanse egale tuturor cetățenilor, în care progresul economic conduce la creșterea bunăstării oamenilor. O Moldovă cu o economie competitivă, cu standarde înalte de producție și consum. O Moldovă în care dreptatea socială este o valoare principală și incontestabilă. O Moldovă cu un înalt nivel de educație, cultură și ocrotire a sănătății, unde toți copiii au acces la studii, iar bătrânii duc un trai decent. O Moldovă cu politicieni responsabili, care să ofere țării direcție și viziune. O Moldovă puternică și responsabilă în plan extern. O Moldovă care își recâștigă încrederea în sine și își regăsește locul meritat printre țările civilizate.

Partidul Social Democrat declară capacitatea și responsabilitatea de a realiza acest program ambițios de schimbare a relațiilor dintre cetățean, comunitate și stat, de dezvoltare a unei societăți echitabile și solidare, cu un nivel înalt de trai. Partidul Social Democrat este pregătit de a elabora și aplica în practică politici competente, coerente și eficiente pentru lichidarea sărăciei, eliminarea

corupției, edificarea unei economii competitive și generatoare de bunăstare pentru fiecare cetățean, crearea unui sistem eficient de asigurare medicală, garantarea unei protecții sociale adecvate, astfel încât fiecare să aibă o șansă și nimeni să nu fie abandonat.

Edificarea Moldovei Sociale este ideea națională care ar putea mobiliza energiile țării într-o direcție pozitivă, pe tărâmul făuririlor. Moldova Socială este o țară demnă, cu un nivel înalt de viață, membru deplin a Comunității Europene și internaționale, cu o democrație veritabilă. Moldova Socială este un stat în care se respectă democrația politică, economică, socială și internațională. Moldova Socială semnifică edificarea Republicii Moldova ca un stat social, cu o economie competitivă și democrație suverană.

I. DEMOCRAȚIE SUVERANĂ

Fiecare țară a identificat propria cale spre progresul politic, economic și social, care i-a permis păstrarea propriei identități politice și culturale în epoca globalizării și comercializării valorilor.

Copierea mecanică și neinspirată de către liberalii radicali a unor modele politice și economice occidentale, fără a ține cont de specificul național, tradițiile și cultura politică moldovenească, a demonstrat totală ineficiență. Introducerea fără discernământ politic și moral a modelelor democrației parlamentare liberale, a reformelor economice brutale, de sorginte monetaristă, care prevedeau terapia de șoc, privatizarea accelerată, liberalizarea radicală a prețurilor, distrugerea agriculturii, industriei, refuzul statului de protecția socială a păturilor vulnerabile ale societății au avut ca efect instaurarea capitalismului sălbatic. Politica dumpingului social, sacrificarea culturii, învățământului, medicinei pe altarul reformelor liberale radicale au dus la exodul populației peste hotare, la distrugerea genofondului național, la dezmățul sărăciei, la devalorizarea spiritualității și credinței creștine. Liberalismul radical a condus la demodernizarea, deindustrializarea, deurbanizarea și dezintegrarea teritorială a țării, la renașterea monștrilor naționalismului, care a distrus coeziunea socială, spiritul comunitar, intrajutorarea.

Dominația extremei stângi comuniste, care a urmat, a agravat și mai mult situația și a avut ca efect deteriorarea relațiilor cu toți vecinii, pierderea piețelor tradiționale de desfacere ale mărfurilor moldovenești, distrugerea continuă a sectorului agro-industrial, instaurarea dictaturii, distrugerea societății civile, exodul populației și, principalul, destrămarea familiei. Aceasta a determinat criza statalității moldovenești, a identității naționale, tendința cetățenilor de a scăpa prin orice căi și mijloace de cetățenia propriului stat, frica și neîncrederea în ziua de mâine.

Odată cu relansarea mișcării de renaștere națională și proclamarea independenței, Republica Moldova a avut șansa să rezolve problema crizei identitare, bazându-se pe conceptul european, unde națiunea este tratată ca un concept complex, civic. Dar această șansă a fost compromisă. Extrema dreaptă a vehiculat ideea de etnos-națiune, specifică secolului XIX, înțelegând-o ca pe o comunitate de sânge, limbă, expulzând automat reprezentanții altor etnii din categoria de națiune civică. Unii reprezentanți ai acestei extreme, bazându-se pe principiile fundamentalismului etnic, cu reminiscențe totalitare, condamnate de întreaga lume civilizată, a ajuns chiar la mesajul purității etnice, până la negarea totală a națiunii civice moldovenești.

Stânga comunistă a promovat ideea moștenită din perioada sovietică, precum că Moldova este un stat multinațional, constituit din naționalitatea majoritară – moldovenii și alte minorități naționale, astfel discriminând reprezentanții altor etnii, plasându-i în poziția fratelui mai mic. Pe de altă parte, s-

au negat orice afinități culturale, istorice și lingvistice cu România.

În așa mod s-a încălcat însuși dreptul personal al fiecărui cetățean la autoidentificare etnică, culturală și lingvistică. Aceasta a avut ca efect dezbinarea societății, criza identitară, dorința populației țării de a obține cetățenia altor state, tentativele unor forțe politice de a exploata la infinit mesajul etnic, stimulând astfel șovinismul, xenofobia, și ura interetnică. Ambele concepte sunt depășite și străine spiritului european bazat pe principiile națiunii civice și politice.

PSD consideră că Republica Moldova are nevoie de modelul propriu de dezvoltare democratică a societății. Avem nevoie de o Democrație Suverană – un stat independent economic și politic, liber în adoptarea deciziilor, unde suveranitatea aparține poporului, iar voința poporului constituie baza puterii de stat.

Consolidarea statalității moldovenești este unul din scopurile fundamentale ale PSD. Statalitatea moldovenească poate fi fortificată în baza unei identități civice, care ar integra națiunea. În calitate de Democrație Suverană, Republica Moldova este obligată să respecte dreptul la identitate politică și civică a poporului Republicii Moldova, să îmbrățișeze practicile și normele democratice internaționale, să tolereze pluralismul etnic, să permită afirmarea identităților multiple, să cultive diversitatea culturală. Abordarea civică a națiunii semnifică totalitatea oamenilor care trăiesc pe același teritoriu și sub aceeași administrație.

PSD susține că, indiferent de autoidentificarea etnică - moldoveni, români, ruși, ucraineni, găgăuzi, bulgari, evrei etc. – noi toți suntem cetățenii Republicii Moldova, suntem un popor integrat al Moldovei Suverane și constituim o națiune civică de moldoveni.

PSD se pronunță pentru un dialog social permanent cu societatea civilă, partidele politice, toți cetățenii în vederea atingerii consensului național, pentru a consolida societatea, națiunea și statul. În viziunea noastră, Democrația Suverană constă în faptul că orice politici se bazează nu pe voința unor grupuri de interese interne sau externe, ci pe interesele naționale ale Statului Republica Moldova, exprimate prin voința poporului.

Democrația Suverană semnifică edificarea Republicii Moldova ca un Stat de Drept, un Stat Neutru, un Stat Integru.

Republica Moldova - Stat de drept

Constituția a proclamat că suveranitatea națională aparține poporului Republicii Moldova, care o exercită în mod direct și prin organele reprezentative, în formele stabilite de Constituție. Voința poporului constituie baza puterii de stat. Această dispoziție constituțională, de facto, s-a redus la faptul că cetățenii, o dată în patru ani, aleg pe liste de partid consilieri anonimi în consiliile locale și pe alte liste de partid - deputați anonimi în Parlament. Poporul nu are posibilitate să influențeze procesul de formare a acestor liste. Consilierii și deputații aleși din partea partidelor nu poartă nici o răspundere față de alegători, ci doar în fața liderilor de partid. Consiliile locale și Parlamentul, constituite astfel, aleg funcționarii publici de nivel local și național în baza intereselor politice și de grup, care, de fapt, fiind îndepărtați de cetățean, nu sunt supuși controlului din partea societății. Aceasta conduce, pe de o parte, la creșterea nejustificată și neadecvată a puterii lor asupra cetățeanului, iar, pe de altă parte, la o iresponsabilitate totală a funcționarului public față de popor.

Constituția a stabilit că în Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sunt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin conform prevederilor

Constituției. Însă, noțiunea de independență a ramurilor puterii una față de alta este substituită în viața reală cu noțiunea independenței ramurilor puterii față de popor, pe când independența reală a ramurilor puterii nu este asigurată.

Situația existentă, în care poporul influențează foarte puțin asupra formării ramurilor puterii la toate nivelurile, duce la fărădelegea funcționarilor, la uzurparea de către ei a puterii de stat și încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, determinate de Constituție și de dreptul internațional, creează premise pentru apariția fenomenului corupției, care afectează, în primul rând, societatea.

Ținând cont de sistemul de formare a Parlamentului și de faptul că șeful statului și al executivului nu au restricții de apartenență de partid, sunt aleși de către Parlament și nu direct de popor – partidul, care a acumulat majoritatea în legislativ poate forma și controla toate ramurile puterii în țară, poate influența toate procesele din domeniile politic, economic și social.

Schimbările în Constituția țării, făcute de comun acord de liberalii radicali și extrema stângă comunistă, împotriva voinței poporului, și instaurarea sistemului de stat parlamentar actual, sistem în care poporul influențează foarte puțin componența Parlamentului – unicul organ național al puterii de stat ales, au creat toate condițiile necesare pentru instaurarea în Republica Moldova unui regim autoritar – oligarhic.

Toate acestea demonstrează, în mod evident, necesitatea extinderii democrației în Republica Moldova prin formarea unui sistem de stat cu participarea tuturor cetățenilor țării la formarea ramurilor puterii, implicarea activă în dezbaterile și luarea deciziilor la nivel de stat, influența lor reală asupra proceselor politice, ceea ce va conduce la consolidarea societății în baza principiilor națiunii civice și va constitui o bază stabilă și sigură pentru reintegrarea și dezvoltarea progresivă a țării sub toate aspectele: economic, politic și social.

Puterea Poporului

Sistemul puterii de stat al RM trebuie format în baza principiilor fundamentale ale unui stat democratic de drept, care să asigure real următoarele:

- Suveranitatea națională – puterea supremă în stat aparține poporului și se realizează prin alegeri și plebiscite libere și corecte;
- Supremația legii – egalitatea tuturor în fața legii, responsabilitatea egală a cetățenilor și statului în fața legii;
- Prioritatea drepturilor și libertăților persoanei în activitatea legislativă, judiciară și executivă a statului;
- Separarea reală a ramurilor puterii, independența justiției și a mijloacelor de informare în masă;
- Controlul societății civile asupra statului.

PSD propune realizarea reformelor constituționale, legislative și instituționale, orientate spre edificarea unui sistem durabil al organizării de stat a Republicii Moldova în baza democrației reprezentative, cu participarea directă și nemijlocită a poporului la formarea tuturor ramurilor puterii.

În concepția propusă, poporul formează direct organele supreme ale puterii legislative, executive și judecătorești, de supraveghere asupra respectării legislației și gestionării finanțelor publice, precum și a organului care asigură independența și imparțialitatea mass-media publice, alege separat componențele executive și deliberative ale puterii locale.

Aceasta prevede alegerea directă a:

- șefului statului – Președintele RM;
- majorității deputaților în Parlamentul RM;
- reprezentanților din fiecare circumscripție electorală (raion, sector municipal, autonomie) în Consiliul Superior al Magistraturii(organ care asigură supravegherea asupra exercitării justiției, numirea și demiterea judecătorilor), Curtea de Conturi(organ care asigură controlul asupra respectării legislației și gestionării finanțelor publice), Consiliul Coordonator al Audiovizualului(organ care controlează independența și imparțialitatea mass-media publice);
- președintelui raionului(șefului puterii executive la nivel local).

Puterea legislativă

Parlamentul - organul legislativ suprem al țării, în realitate, a încetat a fi reprezentativ și a exprima doleanțele alegătorilor, a poporului. Votând listele de partid, poporul nu votează pentru fiecare deputat în parte, ci pentru lista de candidați, formată de liderii de partid. Această modalitate îi face pe majoritatea candidaților practic anonimi și dependenți nu de popor, ci de cei care îi includ în liste. În consecință, puterea supremă în țară nu aparține poporului, ci unui grup îngust de persoane care a uzurpat puterea.

Această situație, care aduce prejudiciu democrației și statului, poate fi schimbată prin introducerea în țară a sistemului electoral mixt proporțional-majoritar, în cadrul căruia majoritatea deputaților vor fi aleși direct, nominal și vor reprezenta cetățenii din toate unitățile administrative-teritoriale.

Sistemul propus va constitui un pas important spre democratizarea societății. Parlamentul va fi mai reprezentativ și va ține cont în activitatea sa de părerea și poziția tuturor cetățenilor și grupurilor sociale.

Puterea executivă

O problemă majoră pentru democrația republicii a devenit modificarea procedurii alegerii Președintelui țării. Poporul a fost practic lipsit de dreptul de a alege direct șeful statului. Președintele RM este ales de deputați, care, la rândul lor, au fost aleși în Parlament pe liste de partid. Concomitent, Președintele continuă să conducă partidul, ceea ce înseamnă că tot el formează lista de partid a candidaților în deputați, fapt care îi pune în dependență directă față de el. Această situație a creat condiții care au dus la abuz și uzurparea puterii.

Starea existentă de lucruri demonstrează că trecerea la republică parlamentară și alegerea șefului statului de către Parlament a fost o eroare. Cetățenii trebuie să participe la constituirea puterii executive pe calea alegerii directe a Președintelui țării.

PSD consideră că Președintele RM trebuie ales prin vot direct de către popor. Funcția președintelui trebuie să fie incompatibilă cu apartenența la vreun partid. Pe timpul mandatului, Președintele trebuie să-și suspende calitatea de membru de partid sau să demisioneze din partid.

Puterea judecătorească

Astăzi justiția este îndepărtată de popor și nu depinde de el. Judecătorii, care trebuie să facă dreptate, deseori încalcă flagrant drepturile cetățenilor și legislația, toate aceste acțiuni rămânând

practic nepedepsite. Judecătorii iau decizii nu în corespundere cu legea, ci în rezultatul traficului de influență din partea factorilor de decizie sau în funcție de propriul interes material. Justiția în RM nu este independentă, sistemul judiciar este corupt și dirijat, de facto, de către puterea politică.

Această stare de lucruri poate fi schimbată doar prin subordonarea puterii judecătorești poporului. PSD propune modificarea cardinală a principiului de formare și activitate a Consiliului Superior al Magistraturii, a cărui funcție de bază va fi administrarea și controlul puterii judecătorești, supravegherea asupra exercitării justiției, atât la nivel local, cât și la cel național.

Consiliul Superior al Magistraturii trebuie format de reprezentanții poporului aleși pe circumscripții electorale, astfel devenind un organ național reprezentativ, care în deciziile sale va reprezenta voința poporului, a tuturor cetățenilor din toate unitățile administrativ-teritoriale din RM.

În așa mod Consiliul Superior al Magistraturii va asigura numirea judecătorilor, avansarea, demiterea lor din funcție și aplicarea față de ei a măsurilor disciplinare în condiții de maximă transparență și imparțialitate, va exercită controlul real asupra respectării de către judecători a datoriei de serviciu și normelor de etică profesională.

PSD propune ca fiecare cetățean să aibă dreptul de a se adresa cu sesizări direct la Curtea Constituțională, iar judecătorii Curții să fie numiți pe viață de organul ales de popor.

Mass-media

Una din condițiile de bază pentru instaurarea și funcționarea democrației este independența surselor mass-media. Veridicitatea informației, obiectivitatea și echidistanța la interpretarea și difuzarea ei influențează procesul de formare a instituțiilor democratice de stat, calitatea actului guvernamental și administrativ. Alegătorul are nevoie de acces la diverse informații despre concurenții electorali, la opiniile atât a puterii cât și a opoziției în egala măsură, precum și a reprezentanților societății civile, pentru a face o alegere conștientă. Pluralismul politic presupune și pluralismul informațional. Denaturarea masivă a sensului informațiilor poate conduce la denaturarea masivă a voinței poporului, la falsificarea masivă a rezultatelor alegerilor, și, respectiv, la formarea unui regim nelegitim și nedemocratic.

Astăzi activitatea mijloacelor mass-media publice în Republica Moldova, inclusiv a celor ce sunt finanțate din bugetul de stat, este totalmente controlată de puterea politică, și nu de societatea civilă. Ele sunt folosite în calitate de instrument pentru realizarea scopurilor politice prin următoarele: aplicarea unei cenzuri dure, nereflectarea unor evenimente, denaturarea informațiilor cu scopul manipulării opiniei publice și formării unui cadru informațional „corect”, necesar puterii.

PSD consideră că, în condițiile secolului XXI, când rolul mass-media, în special a celor electronice, este unul decisiv în procesul de informare a cetățenilor, orice post de radio sau TV cu acoperire națională trebuie să aibă statutul de public, indiferent de forma de proprietate.

PSD propune subordonarea controlului asupra activității mijloacelor mass-media publice societății civile, poporului prin schimbarea cardinală a principiului de formare a Consiliului Coordonator al Audiovizualului. Acest organ trebuie format de reprezentanții poporului aleși pe circumscripții electorale, astfel devenind un organ național reprezentativ, care, prin deciziile sale, va reprezenta voința poporului, a tuturor cetățenilor din toate unitățile administrativ-teritoriale din RM.

În așa condiții Consiliul Coordonator al Audiovizualului va apăra interesele telespectatorilor și radioascultătorilor, utilizatorilor de informații, va asigura o reglementare imparțială, transparentă și

profesionistă a activității mijloacelor mass-media, independența și echidistanța acestora.

Controlul finanțelor publice

Caracterul de clan și de rudenie al societății moldovenești, așa numitul fenomen de „nepotism” (nănașism, cumetrism), prezența multiplelor relații tradiționale neformale între oameni, familii, creează o bază favorabilă pentru dezvoltarea corupției, fenomen care în RM are rădăcini mai adânci decât în alte țări. Deseori promovarea în structurile puterii și avansarea în cadrul lor, aprobarea unor decizii de organele publice au loc în baza acestor relații, în lipsă de transparență și fără influența societății civile asupra acestui proces. Acest specific al Moldovei conduce la faptul, că mecanismele democratice implementate, în pofida aparențelor exterioare, capătă în timp un conținut cu specific local.

PSD propune subordonarea controlului asupra gestionării finanțelor publice și respectării legislației de către organele publice societății civile și nu factorului politic.

Curtea de Conturi – organ care va asigura controlul asupra respectării legislației, utilizării finanțelor publice și transparența acestui proces, trebuie formată de reprezentanții poporului aleși pe circumscripții electorale, astfel devenind un organ național reprezentativ și independent de influența factorului politic, care, prin deciziile sale, va reprezenta voința poporului, a tuturor cetățenilor din toate unitățile administrativ-teritoriale din RM.

Autonomia locală

PSD pledează pentru dezvoltarea autonomiei locale, independența ei financiară, susține și promovează procesele de descentralizare a administrației de stat, de delimitare strictă a competențelor și responsabilităților, este pentru sporirea rolului comunităților în soluționarea problemelor social-economice de ordin local precum și distribuirea resurselor financiare între autoritățile centrale și locale în favoarea acestora din urmă.

Partidul Social Democrat consideră de o importanță cardinală aplicarea pe larg de autoritățile locale a formelor “democrației directe” – referendumul local, sondajele realizate în mediul populației, adunările cetățenilor –, forme ce le vor permite să ia în considerare, operativ și exhaustiv, opiniile populației în procesul de adoptare a deciziilor importante.

Pentru asigurarea unei democrații depline la nivel local, PSD propune separarea componentelor executive și deliberative ale puterii raionale prin alegerea directă a Președintelui raionului de către cetățeni. Aceasta va asigura transparența în activitatea administrațiilor locale, va spori eficiența ei și va micșora implicarea factorului politic în adoptarea deciziilor.

PSD optează pentru afirmarea reală a drepturilor și competențelor autonomiei Unității Teritorial-administrative Găgăuze prin realizarea deplină a prevederilor Legii privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri), excluderea implicării puterii centrale în treburile interne ale autonomiei.

Formarea relațiilor corecte și constructive cu UTAG va servi ca exemplu pozitiv de respectare plenară a drepturilor autonomiei locale și regionale, va constitui un argument forte și pentru rezolvarea problemei transnistrene.

Democratizarea societății

Implementarea acestui sistem de organizare a Statului de Drept, sporirea gradului de participare a poporului la formarea ramurilor puterii, separarea și descentralizarea reală a puterilor, instaurarea controlului societății asupra puterii vor avea rezultate pozitive incontestabile pentru statul Republica Moldova și vor conduce la multiple schimbări calitative în societatea moldovenească, în mentalitatea ei, cultură și viață în general.

Sistemul propus formează condiții fundamentale pentru democratizarea societății și este menit să dezrădăcească astfel de „boli sociale” a statului cum sunt corupția, abuzul de putere, uzurparea puterii, irosirea neîntemeiată și ilegală a banilor statului. Fiecare cetățean, atât cel de la oraș, cât și cel din zonele rurale, va simți real participarea sa în formarea puterii, va conștientiza și va aprecia mecanismele de control asupra ei. Statul real va garanta respectarea drepturilor omului, va asigura libertatea cuvântului, presei, dreptul la justiție independentă etc. Sistemul structurii de stat va forma de la bun început condiții, în care nici un abuz, nici o încălcare nu vor fi lăsate nepedepsite și, în principiu, va exclude posibilitatea uzurpării puterii.

Drept rezultat al reformei sistemul de stat va deveni fundament stabil și sigur pentru dezvoltarea progresivă a țării sub toate aspectele: economic, politic și social.

Republica Moldova – Stat Neutru

PSD consideră neutralitatea drept una din precondițiile suveranității și integrității statului. Numai fiind o țară neutră vom fi independenți în adoptarea deciziilor politice. Sub aspect economic, neutralitatea ne permite să valorificăm avantajele competitive ale țării – poziția geografică între Est și Vest. De aici rezultă necesitatea reconstituirii unor relații strategice cu UE și Rusia, care sunt principalele piețe de desfacere pentru RM și concomitent surse de investiții și tehnologii performante pentru economia țării.

Asigurarea reală a statutului de neutralitate permanentă a Republicii Moldova, recunoscută internațional și garantată de ONU, poate asigura pacea, prosperitatea cetățenilor și relații amiabile cu toți vecinii. Numai astfel va fi oprită alunecarea Republicii Moldova într-o zonă a confruntărilor Estului și Vestului, adâncirea crizei social-economice și transformarea țării într-un factor de instabilitate politică regională permanentă.

Aderarea Republicii Moldova, la unul din blocurile militare, poate duce automat la pierderea piețelor tradiționale de desfacere a mărfurilor, a locurilor de muncă de peste hotare, poate lipsi Moldova de investiții strategice. Aderarea la unul din blocurile militare va atrage Republica Moldova și cetățenii ei în conflicte militare, pe care blocurile date le poartă în diferite zone ale lumii, va compromite securitatea națională a Republicii, prin creșterea riscului atragerii într-un conflict cu unul din blocurile rivale.

Neutralitatea este imposibilă atunci când există baze militare străine pe teritoriul Republicii, când Moldova este antrenată în anumite aplicații militare cu diferite blocuri sau oferă teritoriul propriu pentru operații și exerciții militare cu participarea forțelor străine. O neutralitate, nu declarată unilateral, dar susținută și recunoscută de întreaga comunitate internațională este calea spre progresul țării.

Politica externă pragmatică

Pledăm pentru revenirea politicii externe moldovenești la principiile pragmatismului politic,

restabilirea relațiilor de parteneriat strategic cu UE și Rusia, consolidarea relațiilor de bună colaborare cu SUA, afirmarea unor relații privilegiate cu Ucraina și, în mod special, cu România, cu care avem multe afinități istorice, culturale, lingvistice. Republica Moldova își va elabora propria Concepție a Politicii externe, se va ghida în politica externă de interesul național, patriotism, pragmatism, relații de bună prietenie cu toți vecinii. Suntem pentru promovarea și implementarea proiectelor de colaborare transfrontalieră, participarea activă în proiectele comune pentru țările din Sud-Estul Europei și a bazinului Mării Negre.

Integrarea europeană

Republica Moldova a făcut alegerea sa în favoarea valorilor și principiilor civilizației europene. Este necesar de a întreprinde acțiuni concrete pentru realizarea standardelor europene de viață în țara noastră. Democrația, asigurarea drepturilor și libertăților cetățenilor, dezvoltarea societății civile, a mass-media libere, dezvoltarea economiei de piață, dezvoltarea unui sistem social european – sunt condițiile strict necesare pentru avansarea rapidă și eficientă pe calea integrării europene. Fiind conștienți de faptul că integrarea europeană este un proces lung și anevoios, vom depune eforturi maximale pentru a beneficia deplin de programele de vecinătate europeană, de regimul de comerț asimetric, de sistemul de preferințe comerciale autonome cu UE, dar și de regimul de liber schimb cu CSI, care ne va permite o dezvoltare accelerată, investiții masive, parteneriate economice.

Deschiderea spre exterior

Considerăm că toate problemele Moldovei provin din transformarea ei într-o societate de tip închis, tendința spre izolare, autarhie economică, culturală, politică. Autoizolarea se observă în lipsa unor măsuri eficiente pentru promovarea exporturilor moldovenești, închiderea maximală a piețelor financiare, ipotecare, dominația monopolurilor oligarhice, corupției, lipsa transparenței în decizii, etc. Deschiderea Moldovei va face posibilă atragerea investițiilor, tehnologiilor avansate, turiștilor, a schimburilor interculturale și interuniversitare.

Republica Moldova – Stat Integru

Integritatea este o condiție primordială a stabilității. Baza reintegrării țării trebuie să fie instaurarea în Moldova a unei democrații suverane și construirea unei economii competitive. PSD consideră că problema transnistreană trebuie soluționată doar pe cale pașnică, în rezultatul tratativelor directe cu participarea tuturor părților interesate.

Partidul Social Democrat va elabora propriul plan de reintegrare a Republicii Moldova, incluzând patru etape de bază:

- Elaborarea programului economic de dezvoltare a Republicii Moldova, care va include reintegrarea economică, crearea spațiului economic și financiar unic;
- Reintegrarea spiritual-culturală, crearea spațiului unic educațional, științific, cultural și informațional;
- Reintegrarea juridică, crearea bazei legislative comune și armonizarea sistemelor de drept;
- Reintegrarea politică, apropierea elitelor politice, unirea partidelor politice și formarea unui sistem electoral unic.

Programul PSD va fi precedat de acțiuni menite să conducă la restabilirea sentimentului de încredere a populației de pe ambele maluri ale Nistrului și consolidarea societății civile. După realizarea modelului de unificare propus de PSD nimeni nu se va simți învins, victoria fiind una comună. Deosebirea acestui Plan de multe altele, constă în simplul fapt că el pune accentul pe factorii economici și sociali, nu pe cei politici, pe relațiile comerciale, pe proiectele economice comune, pe posibilitatea și pentru regiunea transnistreană de a se bucura de sistemul de preferințe economice autonome și regimul de comerț asimetric cu UE, fapt care va oferi beneficii semnificative regiunii.

II. ECONOMIE COMPETITIVĂ

PSD consideră dezvoltarea economiei drept o prioritate a activității sale, fără de care este imposibilă asigurarea unui nivel înalt de viață pentru toți cetățenii. O economie competitivă, modernă, dinamică constituie un factor indispensabil pentru promovarea de către stat a politicilor sociale active – scopul de bază al social-democrațiilor.

Sarcina primordială constă în revizuirea cardinală a bazelor politicii economice, reorientarea ei spre satisfacerea intereselor maselor largi ale populației prin stimularea creșterii economice accelerate. Modelul economic, implementat în ultimii ani de guvernare, bazat pe consumul intern și transferurile cetățenilor noștri de peste hotare este unul depășit și inuman sub aspect social.

PSD consideră că, pentru crearea locurilor de muncă, majorarea salariilor, pensiilor și garanțiilor sociale, pentru ridicarea nivelului de viață al populației, îmbunătățirea stării mediului ambiant și a sănătății națiunii, este necesară dezvoltarea economiei, implementarea unei politici sociale echitabile și adecvate, în condițiile asigurării securității ecologice a țării.

PSD propune un program real, bazat pe specificul și potențialul țării, de edificare și dezvoltare a unei economii competitive, în care rolul statului constă în reglementare, direcționare și stimulare.

PSD susține concurența liberă și loială ca instrument de dezvoltare. Pledăm pentru stoparea procesului de monopolizare a ramurilor economiei naționale.

Reieșind din aspectul social, programul propus va asigura protecția mediului ambiant și va servi drept fundament pentru formarea unei națiuni sănătoase din toate punctele de vedere.

În viziunea PSD, o Economie Competitivă pentru RM include: formarea complexului agro-industrial modern, dezvoltarea accelerată a industriei bazate pe inovații și tehnologii performante, a sectorului de comunicații electronice și tehnologii informaționale, cu o pondere înaltă a valorii adăugate în produsul final, cu un grad înalt de aplicare a realizărilor științifice și a forței de muncă calificate. Considerăm aceste ramuri prioritare pentru asigurarea unei creșteri economice durabile și calitative.

Economia competitivă înseamnă și valorificarea pleneră a avantajelor concurențiale pe care le are Republica Moldova. Statutul de neutralitate permanentă ne oferă posibilitatea de a fi o punte între Est și Vest. Regimul de comerț asimetric cu UE și facilitar cu CSI constituie un avantaj pentru atragerea capitalului și tehnologiilor și crearea întreprinderilor orientate spre exportul producției. În condițiile actuale de dezvoltare a proceselor de globalizare, numai o economie competitivă va permite Moldovei să devină un stat cu adevărat suveran care va putea să ocupe un loc demn între țările lumii.

Modernizarea economică

Modernizarea economică are ca punct final depășirea situației de criză permanentă, tranziția accelerată spre economia cunoștințelor și a tehnologiilor inovatoare. Este necesară formarea și dezvoltarea prioritară a următoarelor ramuri și direcții:

Implementarea tehnologiilor avansate - formarea ramurilor noi cu tehnologii performante, dezvoltarea producției electronice și a tehnologiilor informaționale.

Formarea complexului agro-industrial - integrarea sectoarelor de cultivare, prelucrare și comercializare; producerea și exportarea produselor alimentare de calitate înaltă și ecologic pure; crearea bazei de materie primă pentru „industria sănătății”.

Industria sănătății - producerea și exportul preparatelor farmaceutice de calitate și ecologic pure, a medicamentelor, produselor cosmetice, detergenților etc. Odată cu dezvoltarea serviciilor medicale și de cosmetologie profesionale și moderne, accesibile ca preț, Moldova va deveni o țară atractivă pentru cei din comunitatea internațională prin mediul ambiant nedăunător și produse alimentare pure.

Turism și Infrastructură - formarea și dezvoltarea infrastructurii, drumurilor, comunicațiilor, hotelurilor, restaurantelor și centrelor de agrement. Promovarea eco-turismului, combinarea cu programe de asanare, prestarea serviciilor medicale și de cosmetologie de calitate. Promovarea programelor de turism rural, vinicol, ecologic

Exportul serviciilor - dezvoltarea serviciilor IT Outsourcing, financiare, juridice, de audit și consultanță profesionistă, aducerea sistemului bancar la standardele internaționale.

Sectorul energetic - asigurarea securității energetice prin diversificarea surselor de import, diminuarea dependenței energetice prin dezvoltarea producerii autohtone de energie din surse regenerabile, implementarea programelor naționale de conservare a energiei.

Politica agrară

PSD este convins că depășirea crizei social-economice trebuie începută de la dezvoltarea sectorului agrar și susținerea acestuia de către stat. Acest obiectiv este extrem de actual pentru Republica Moldova, pentru că cetățenii angajați în sectorul agrar și de prelucrare a producției agricole asigură bunăstarea populației rurale și securitatea alimentară a țării, sunt purtătorii tradițiilor naționale, ai spiritualității și ai fondului genetic al poporului.

Din aceste considerente, politica agrară a PSD pornește de la rolul prioritar al sectorului în economia națională la momentul actual și are în vedere susținerea masivă a producătorilor agricoli, pregătirea și instruirea lor pentru condițiile de concurență pe piața internă și internațională.

PSD optează pentru reformarea cardinală a complexului agro-industrial, scopul de bază fiind sporirea nivelului de trai al populației rurale.

Prioritățile principale în procesul de reformare sunt:

- Mediul Agrobusiness-ului ce presupune un sistem fiscal, legal și regulator, care să fie favorabil investițiilor și liberei dezvoltări a sectorului privat și activează pentru promovarea creșterii exporturilor producției agricole;

- Accesul la resursele financiare - prin lărgirea capitalului de împrumut pe termen mediu și lung, gestionarea riscurilor, crearea mecanismelor de reducere a ratelor dobânzii;
- Infrastructura de producere și marketing agro-alimentar – acordarea asistenței în dezvoltarea infrastructurii – drumuri, rețele electrice, acces la apă, canalizare, în scopul facilitării dezvoltării sistemelor moderne de producere, păstrare, procesare și ambalare a producției agricole (frigidere, case de ambalare, sere etc.), promovarea sistemelor moderne de management al calității, implementarea schemelor de colaborare între producători, procesatori și comercianți în cadrul lanțurilor valorice;
- Tehnologii performante – în domeniile soiurilor, a mașinilor și utilajelor agricole, a tehnologiilor de producere, păstrare, prelucrare și ambalare, a implementării standardelor internaționale de calitate, în scopul dezvoltării exporturilor producției agricole;
- Trecerea la producția horticola de valoare înaltă – prin sprijinirea introducerii soiurilor moderne de fructe și legume solicitate pe piețele interne și internaționale și care sunt indicate cultivării intense, păstrării, procesării și transportării;
- Restabilirea infrastructurii de irigare - pentru diminuarea riscurilor climaterice și formarea unei agriculturi durabile și de calitate prin atingerea productivității și valorii înalte;
- Consolidarea întreprinderilor de fermieri și asociațiilor industriale – inclusiv a cooperativelor, asociațiilor de marketing ale producătorilor, asociațiilor utilizatorilor de apă și altor entități;
- Dezvoltarea pieței funciare – simplificarea procedurilor de vânzare-cumpărare, eliminarea restricțiilor asupra proprietății private, sprijinirea consolidării parcelelor mici și extinderea împrumuturilor ipotecare;
- Dezvoltarea sistemului de servicii de consultare, informare și marketing – pentru toate întreprinderile complexului agro-industrial și integrarea cercurilor academice și științifice în acest sistem.

Partidul Social Democrat este pregătit de a elabora și aplica în practică politici competente, coerente și eficiente pentru dezvoltare a localităților rurale, inclusiv pentru:

- dezvoltarea regională, ce includ dezvoltarea serviciilor sociale și infrastructurii, dezvoltarea resurselor umane, asigurărilor sociale și asigurării cu pensii;
- dezvoltare a sectorului privat, în special a întreprinderilor mici și mijlocii;
- depășirea sărăciei cu destinație personalizată;
- păstrarea moștenirii culturale și protecția mediului rural;

PSD optează pentru:

- garantarea drepturilor de proprietate pentru pământ;
- garantarea stabilității existenței și activității tuturor formelor organizatorico-juridice de proprietate, inclusiv gospodării țărănești (de fermieri), societăți pe acțiuni, cooperative, societăți cu răspundere limitată și diferite forme de arendă.

Scopul principal al PSD este renașterea, pe un nou fundament economic, a unei agriculturi moderne, cu o puternică industrie de prelucrare și export a producției ca bază pentru dezvoltarea rurală complexă și durabilă. PSD pledează pentru dezvoltarea agriculturii bazate pe producția ecologică ca premisă pentru asigurarea competitivității mărfurilor moldovenești.

PSD militează pentru egalarea standardelor sociale și culturale de viață dintre populația urbană și cea rurală a Republicii Moldova.

Dezvoltarea businessului mic și mijlociu

PSD consideră micul business drept baza unei economii de piață puternice și stabilește drept sarcină primordială crearea unui climat favorabil lansării și dezvoltării afacerilor mici și mijlocii.

Suntem pentru eliminarea presiunilor excesive din partea statului, crearea unui sistem eficient de protecție a micului business. PSD va stimula inițiativele întreprinzătoare, prin introducerea sistemului de înregistrare la cerere, prin eliminarea contradicțiilor din cadrul legislativ și prin asigurarea stabilității acestuia, prin instituirea unui sistem clar de reglementări și limitarea procedurilor de control din partea organelor administrativ-statale.

PSD susține o politică economică stimulatorie și condițiile preferențiale pentru Micul Business:

- impozit unic, cu o administrare simplă;
- simplificarea evidenței contabile prin utilizarea unui singur formular;
- efectuarea dărilor de seamă o singură dată pe an;
- introducerea unei singure patente pentru familie;
- facilitarea accesului la resursele financiare și micro-creditare.

Susținerea producătorilor autohtoni și promovarea exportului

Partidul Social Democrat este adeptul unui protecționism eficient al pieței moldovenești și optează, în acest sens, pentru realizarea măsurilor conforme practicilor și acordurilor internaționale, considerând dezvoltarea pieței interne și atragerea investițiilor interne drept condiții primordiale pentru asigurarea unei creșteri economice în Moldova.

PSD va lupta pentru îngrădirea businessului de dezmațul birocratic, de constrângerile pe motive politice și personale și, în același timp, pentru excluderea practicilor de imixtiune arbitrară a statului în economie.

PSD pledează pentru substituirea importului prin promovarea producției autohtone, pentru programe de stat de promovare a exportului, inclusiv prin subvenții și alte mecanisme de stimulare.

Atragerea și garantarea investițiilor

PSD consideră că atragerea investițiilor în economia națională trebuie tratată ca principala sursă de creare a unei baze tehnice de producere competitive, orientată spre export și care va crea perspectiva de creștere economică durabilă a Republicii Moldova. Asigurarea unui climat investițional favorabil în țară este posibilă doar prin restabilirea încrederii agenților economici în instituțiile statului și prin onorarea strictă de către stat a obligațiilor asumate. Statul trebuie să asigure condiții clare și stabile pentru investitori și economie în întregime, un sistem de protecție, garantare și stimulare a investițiilor.

Prioritățile politicii investiționale de stat sunt: stimularea modernizării complexe și reformarea structurală a producerii, sporirea competitivității sectorului de prelucrare al industriei, dezvoltarea investițională accelerată și, în primul rând, formarea ramurilor inovaționale și informaționale, a unui nou aspect tehnologic al economiei naționale.

PSD consideră că Moldova nu are nevoie de creștere economică de dragul raportării unor rezultate macroeconomice. Orice dezvoltare economică este eficientă doar atunci, când conduce la creșterea nivelului de trai al oamenilor. Economia Competitivă este condiția indispensabilă pentru ca Moldova să devină un stat cu adevărat suveran, un stat social.

III. STAT SOCIAL

De la proclamarea independenței, extremele politice nu au reușit să construiască un stat suveran, integru, social. Au reușit să construiască o Moldovă autoritară cu un regim polițienesc-oligarhic. O Moldovă, care este cea mai săracă țară în Europa, cu cea mai mare mortalitate infantilă, cu cel mai mare număr al divorțurilor, cu prezența unor boli sociale generate de sărăcie. O Moldovă, în care oamenii simpli sunt copleșiți de grija permanentă de a-și câștiga o bucată de pâine, agricultorii sunt lăsați să înfrunte de unii singuri seceta, pedagogii și medicii sunt declarați cei mai corupți și supuși unor numeroase anchetări de către organele de forță. O Moldovă fără locuri de muncă, fără salarii decente, cu pensii mizerabile. O Moldovă în care toate bogățiile țării sunt concentrate în mâinile câtorva familii foarte bogate, pe când cca 70% din populație se află sub pragul sărăciei, suferind lipsuri și nevoi. O Moldovă, în care în rezultatul așa zisei politici sociale, săracii devin și mai săraci, bogații – și mai bogați.

PSD luptă pentru o Moldovă Socială. O Moldovă nu pentru mafioți, oligarhi, potențați, o Moldovă pentru oameni. În Moldova Socială, toate politicile statului vor fi orientate spre necesitățile oamenilor, bunăstarea cetățenilor. Moldova socială este țara unde învățământul este gratuit și obligatoriu, medicina este accesibilă tuturor, unde pensionarilor le este asigurat un prezent demn, iar copiilor - un viitor garantat, unde statul are grijă de cei nevoiași. Moldova Socială este țara cu un înalt nivel de trai, de educație, cultură și ocrotire a sănătății. Țara oamenilor care respectă valorile naționale și cred în viitor.

Moldova socială este un proces continuu de reformare a statului și societății, de creștere permanentă a nivelului de trai și garanții sociale, de emancipare a personalității umane.

Investiția în Om

Convingerea PSD este că cea mai eficientă investiție pentru asigurarea unei creșteri economice și dezvoltări durabile este investiția în Om, și, îndeosebi, în educație și sănătate.

PSD consideră că edificarea unui stat social este imposibilă fără restabilirea armoniei spirituale, a importanței credinței creștine, a rolului familiei și bisericii, a școlii, științei și culturii. Aceste instituții formează ființa spirituală a națiunii, ele asigură axa valorică fără de care nu sunt posibile întrajutorarea, solidaritatea, egalitatea, dreptatea. Reieșind din cele spuse, vom susține instituțiile de învățământ, culturale, științifice și duhovnicești pentru a genera deșteptarea mândriei de țară și neam, pentru a reîntoarce optimismul și a restabili încrederea societății în forțele proprii atât de necesare în drumul nostru spre o Moldovă Socială.

PSD pledează pentru restabilirea echilibrului dintre interesele individuale și cele sociale, între stat – societate, între individ și colectiv. A pune mai presus interesele individului înseamnă a stimula egoismul și profitul în detrimentul societății, moralei, bunului simț. A exalta egoismul înseamnă a fi

adeptul darvinismului social, a concurenței acerbe, a nepăsării față de categoriile sociale defavorizate: bătrâni, invalizi, mame singure. A preamări interesele individuale înseamnă a închide ochii la poluarea mediului ambiant de către „indivizii de succes”. Individualismul exagerat duce la „războiul tuturor contra tuturor”, societatea materializată prin dominația haosului sau a capitalismului sălbatic, care la moment bântuie în Moldova. Nu dorim o societate materială, lipsită de spiritualitate și credință, în centrul căreia să se afle un individ plin de „drepturi”. Doar echilibrul dintre interesele individului și cele ale societăți ar putea asigura tărâmul fertil pentru modernizare și progres social.

Susținerea și consolidarea familiei

PSD optează pentru susținerea și consolidarea familiei, prin asigurarea acesteia a unei independențe economice și protecției sociale reale.

Partidul Social Democrat optează pentru edificarea unui sistem de garanții ale respectării drepturilor copiilor. Ne pronunțăm pentru recunoașterea și evaluarea corespunzătoare de către societate și stat a muncii de îngrijire și educație a copilului, egalarea acesteia cu activitatea în câmpul muncii remunerată respectiv. Pledăm pentru un sistem eficient de indemnizații pentru creșterea copiilor, și acordarea alocațiilor familiale, în funcție de venitul familiei, raportat la coșul minim de consum.

PSD stabilește drept una dintre cele mai importante sarcini realizarea de către stat a unor politici active de stimulare a natalității și de prevenire a îmbătrânirii națiunii. Statul este obligat să ofere garanții sociale și indemnizații stimulatorii familiilor pentru nașterea și educația copiilor. Societatea are obligația de a-și mobiliza eforturile pentru soluționarea problemelor copiilor în dificultate.

Educația, știința, cultura

Învățământul, știința și cultura sunt principalele institutii sociale, de care depinde viitorul țării. Învățământul determină potențialul intelectual al Moldovei. De nivelul de cultură depinde gradul de moralitate al societății. Știința asigură progresul economic și social. Populația activă, cu un nivel înalt al studiilor reprezintă factorul de bază al avantajului competitivității durabile al economiei naționale în secolul XXI.

Sistemul educațional și de învățământ trebuie să ofere tuturor posibilitatea de a dezvolta liber abilitățile și competențele individuale. Este obligația statului să garanteze învățământul de toate nivelurile, inclusiv superior, obligatoriu și gratuit.

PSD pledează pentru dezvoltarea autonomiei instituțiilor superioare de stat și particulare. Profesia de pedagog, trebuie să devină una dintre cele mai prestigioase, protejate și bine plătite profesii.

PSD consideră știința ca fiind partea indispensabilă a dezvoltării economice și viabilității statului. Optăm pentru modernizarea științei naționale, susținerea permanentă și complexă în vederea creșterii competitivității ei în condițiile secolului XXI.

PSD se pronunță pentru finanțarea adecvată a culturii din bugetul statului, stimularea sponsorizării și contribuțiilor particulare în cultură, crearea fondurilor speciale de sprijinire a culturii,

identificând diverse posibilități pentru asigurarea materială a personalităților culturii moldovenești, pentru restaurarea muzeelor, teatrelor și pentru revigorarea artei cinematografice din Moldova.

PSD optează pentru păstrarea și valorificarea diversității culturale a RM și a moștenirii naționale spirituale – monumentele de istorie și cultură, completarea fondurilor muzeistice și de bibliotecă. PSD consideră important, implementarea tehnologiilor informaționale în procesul educațional, științific, cultural și sănătate.

Ocrotirea Sănătății

Fiecare cetățean, indiferent de veniturile obținute, trebuie să beneficieze de un tratament și îngrijire, ce corespund nivelului medicinei moderne. În acest context, PSD se pronunță pentru elaborarea unor standarde de calitate în domeniul sănătății și pentru extinderea volumului serviciilor medicale garantate. Programele pentru protecția maternității și familiei sunt considerate prioritare.

PSD este pentru reformarea sistemului de asigurări medicale prin creșterea eficienței și transparenței în vederea majorării numărului serviciilor medicale asigurate. Din contul statului, se va acorda asistență medicală gratuită persoanelor socialmente-vulnerabile.

PSD pledează pentru controlul strict asupra calității și prețurilor medicamentelor, cu asigurarea gratuită pentru pensionari și invalizi.

Partidul Social Democrat consideră drept prioritară crearea punctelor medicale și farmaceutice în fiecare localitate, modernizarea spitalelor și centrelor medicale existente, finanțarea lor adecvată. Salariile medicilor și personalului medical nu trebuie să fie mai mici decât salariul mediu din economie.

Politica socială activă

Întrucât fiecare om are dreptul incontestabil la viață, libertate și aspirație spre fericire, menirea statului este în a face realizarea acestui drept accesibil pentru toți, prin acordarea locurilor de muncă cu o remunerare demnă, a spațiului locativ, asigurarea securității personale. Totodată, considerăm că și societatea civilă, businessul, comunitatea, trebuie să participe cu mijloace proprii la protejarea celor nevoiași. PSD va milita pentru onorarea obligațiilor directe ale statului: majorarea salariilor, burselor și pensiilor, extinderea bazei de beneficiari de indemnizații sociale.

PSD consideră că este necesar, în regim de urgență, să fie micșorate cheltuielile de stat neîntemeiate (reducerea considerabilă a numărului de funcționari, automobilelor luxoase, deplasărilor costisitoare în străinătate, organizarea summit-urilor fără rezultate etc.) și, respectiv, redirecționarea veniturilor bugetare spre majorarea pensiilor, salariilor și investițiilor în capitalul uman și social.

PSD stabilește drept scop primordial al activității sale realizarea unei politici sociale active, contribuind esențial la afirmarea rolului statului de garant al realizării drepturilor personale și sociale ale fiecărui cetățean al Republicii Moldova.

Grija față de pensionari

Fiecare cetățean are dreptul la o pensie asigurată și decentă. În acest scop, vom opta pentru crearea în Republica Moldova a unui sistem de pensii, care să garanteze tuturor cetățenilor o pensie de stat acumulată din activitatea în cadrul unor întreprinderi și din contribuțiile personale în fondul de pensii. Vom dezvolta sisteme alternative de pensii, în paralel cu cel de stat, în condițiile unei supravegheri publice, prin intermediul cărora fiecare cetățean își poate completa economiile pentru a-și asigura o bătrânețe fără lipsuri. Vom stabili prin lege ca pensia să nu fie mai mică decât minimumul de existență, iar în perspectivă – nu mai mică de coșul minim de consum.

PSD va promova:

- Indexarea anuală a pensiilor, ținând cont de creșterea prețurilor și a salariului mediu pe economie;
- Recalcularea pensiilor pentru cetățenii care s-au pensionat înainte de anul 2000, aplicând principiul „Pentru o muncă egală – o pensie egală”;
- Egalarea în drepturile de pensionare a lucrătorilor din agricultură cu alte categorii de cetățeni,
- Introducerea suplimentelor “demografice” stimulatorii la pensionarea femeilor, care au născut și au crescut trei și mai mulți copii;
- Reexaminarea, în termen de urgență, a tuturor listelor și categoriilor de beneficiari de compensații nominative, pentru a cuprinde toate păturile vulnerabile ale populației. Majorarea compensațiilor nominative proporțional cu creșterea prețului la gazele naturale, electricitate, lemne și cărbune, servicii comunale etc.

PSD va susține garantarea de către stat a unui pachet minim de servicii sociale gratuite pentru pensionari.

Protecția păturilor socialmente vulnerabile

În viziunea Partidului Social Democrat, sarcina principală a statului este asigurarea unei protecții eficiente a păturilor socialmente vulnerabile, a familiilor monoparentale, a familiilor cu mulți copii, a persoanelor cu dizabilități, a păturilor sărace ale populației.

Considerăm că, la momentul actual, scopul de bază al statului este edificarea sistemului de protecție socială orientată, crearea mecanismelor de asistență informațională, juridică și organizațională pentru reprezentanții păturilor nevoiașe ale populației.

PSD va insista asupra elaborării și realizării programelor destinate să combată excluziunea și discriminarea socială, pledând pentru includerea păturilor socialmente vulnerabile în activitățile publice. Partidul militează pentru respectarea strictă a principiului de susținere socială a populației cu venituri mici prin compensații direcționate, corelate cu mărimea minimumului de existență.

Promovarea tineretului

Politica activă de tineret este o investiție strategică în viitorul Republicii Moldova. Acestui scop îi este subordonată activitatea PSD, orientată spre crearea condițiilor favorabile: un start reușit în viață, obținerea de către tineri a studiilor de calitate, realizarea dreptului la alegerea liberă a profesiei și a activității de muncă, dezvoltarea fizică și sportivă, autoperfecționarea. Vom dubla numărul locurilor de muncă prin promovarea facilităților fiscale pentru întreprinderile care vor angaja tineri specialiști.

PSD va opta pentru elaborarea și implementarea unui program de construire a spațiilor locative pentru tineret «Ipoteca pentru tineri».

Avem certitudinea că o țară competitivă are nevoie, în primul rând, de o nouă generație de politicieni, de cetățeni activi politic, care împărtășesc idealurile societății civile și principiile statului de drept, ale democrației și patriotismului.

Pentru realizarea în practică a drepturilor tinerei generații PSD a stabilit cota de reprezentare de cel puțin 1/5 a tinerilor în listele de candidați în parlament și în organele administrative de toate nivelurile.

Politicile de sprijin pentru femei

Partidul Social Democrat promovează insistent și consecvent principiul egalității genurilor și egalității șanselor pentru femei și bărbați. În acest sens, statul trebuie să desfășoare programe care vizează integrarea mai activă a femeilor în viața publică și eliminarea discriminărilor la care sunt supuse femeile. Protejarea sănătății și bunăstării mamei și copilului este o obligație a statului și societății.

Partidul Social Democrat din Moldova a stabilit cota de reprezentare de cel puțin 1/3 a fiecărui gen în listele de candidați în parlament și în organele administrației publice de toate nivelurile.

Dreptul la muncă și autoafirmarea personalității

PSD va pleda pentru edificarea sistemului de garanții de stat a dreptului la muncă și autoafirmare a personalității. Optăm pentru perfecționarea legislației conținând elemente ale democrației economice, care presupune dreptul de participare a angajaților la administrarea întreprinderilor, reprezentarea acestora în consiliile de observatori.

PSD se pronunță pentru crearea condițiilor de muncă pentru fiecare cetățean apt de muncă, asigurarea condițiilor preferențiale pentru angajarea grupurilor socialmente vulnerabile – a persoanelor care revin din concediul de îngrijire a copilului, tinerilor, a părinților solitari, persoanelor cu dizabilități, copiilor aflați în dificultate. Considerăm oportună constituirea unui fond de stat pentru compensarea cheltuielilor respective ale angajatorilor.

Politica de asistență de șomaj presupune deplasarea accentelor de pe ajutorul material pasiv acordat șomerilor spre realizarea politicii active de angajare, inclusiv facilitarea inițierii de afaceri mici și mijlocii și autoangajării populației, instruirea și recalificarea șomerilor, dezvoltarea sistemului de informare operativă despre locurile de muncă vacante, organizarea muncilor publice, stimularea investițiilor în crearea locurilor de muncă.

PSD optează pentru asigurarea dreptului fiecărui cetățean al Republicii Moldova la un loc de muncă garantat și bine plătit, nu mai mic de nivelul coșului minim de consum.

Politica de asigurare cu locuințe

Realizarea dreptului fiecărui cetățean de a avea locuință este o sarcină strategică a PSD.

Considerăm necesar de a institui un fond al locuințelor de stat, oferite cetățenilor neasigurați, în condiții privilegiate de arendă și de servicii comunale calitative.

Optăm pentru crearea unei piețe imobiliare civilizate, continuarea procesului de privatizare a fondului locativ de stat, stimularea investițiilor private în sectorul locativ-comunal, utilizarea surselor fondului de pensionare și altor fonduri sociale pentru finanțarea construcțiilor, creditarea avantajoasă a tineretului și a populației rurale în scopul stimulării construcțiilor de locuințe, aplicarea de stimulente fiscale pentru toate formele de activități în domeniul construcției de locuințe.

Partidul Social Democrat consideră necesar de a realiza reforma cardinală a sectorului comunal care să presupună demonopolizarea și intensificarea controlului asupra tarifelor aplicate și a calității serviciilor comunale prestate populației.

Noi, social-democrații, avem capacitatea, voința politică și responsabilitatea necesare pentru ca Statul Republica Moldova, în care credem, să devină realitate.

Realizarea acestui deziderat este posibilă doar în condițiile în care poporul și liderii săi au suficientă voință, o viziune clară, un program ambițios și realizabil de a construi un viitor demn pentru fiecare cetățean, pentru fiecare familie, pentru societate, pentru țară.

Propunând societății MOLDOVA SOCIALĂ în calitate de idee națională și de program concret, profesionist, real și realizabil de depășire a stării de criză în care se află țara, vom avea sprijinul cetățenilor Republicii Moldova.

Credem într-o MOLDOVĂ SOCIALĂ puternică și demnă, încrezătoare în destinul ei național și european!

Credem într-o MOLDOVĂ SOCIALĂ respectată în lume, mândră de tradițiile sale și capabilă să-și construiască un viitor mai bun și mai drept!

Chemăm pe toți cei care doresc un viitor mai bun pentru țară să ni se alăture și împreună să edificăm o MOLDOVĂ SOCIALĂ, în care oamenii să trăiască în Prosperitate, Stabilitate și Dreptate!